Gävle KOMMUN

Tjänsteskrivelse

2026-10-12

Diarienummer: 26SON5

Handläggare:

Emma Edorsson
026-17 88 37
emma.edorsson@gavle.se

Nämnd:

Socialnämnd

Ekonomisk månadsrapport för socialnämnden, september 2026

Förslag till beslut

Att godkänna den ekonomiska månadsrapporten för socialnämnden avseende september 2026.

Ärendebeskrivning

Ackumulerat resultat uppgår till -30,1 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Utfallet avviker mot budget med -34,2 mnkr.

I huvudsak kan avvikelsen mot budget kopplas till HVB-placeringar. Redan under hösten 2025 ökade antalet placeringar och en stor del av dessa är nya/för nämnden tidigare ej kända ungdomar. Vid en jämförelse med samma period förra året är utfallet högre i år. Kostnaderna för öppna insatser/stödinsatser har dock minskat i förhållande till föregående år. Ambitionen av de besparingar som gjordes efter beslut som fattades 2024 kvarstår. Det innebär att nämnden strävar efter att ha så få placeringar som möjligt eller kortare placeringstider och att tillgodose vårdbehoven genom egna öppenvårdsinsatser.

I den senaste granskningen som gjorts har kategorin omsorgsbrist blivit den vanligaste orsaken till placeringar. Här behövs en närmare analys. Antalet nya placeringar har minskat under året, antalet omplaceringar samt andelen LVU har ökat. Detta tyder på att de ungdomar som placerats har en omfattande problematik. Det finns risker att avsluta dessa med hemmaplanslösningar om inte noggranna riskbedömningar görs.

Bland ungdomar med kriminell problematik är det många ärenden där socialtjänsten inte haft tidigare kännedom. Samhällsutvecklingen är oroväckande och det finns inga signaler om att rekrytering av unga till organiserad brottslighet minskar. Målgruppen har breddats och de förebyggande insatserna har i många fall inte lyckats identifiera.

Granskningar och erfarenheter från den operativa nivån visar en än mer oroande samhällsutveckling. Bland ungdomar med kriminell problematik är det många ärenden där det inte funnits någon tidigare kännedom inom nämndens verksamheter. Signalerna kring rekrytering av unga personer till gängkriminalitet är alarmerande. Målgruppen för rekrytering till den organiserade brottsligheten har breddats som har varit svåra att identifiera genom sektorns förebyggande arbete.

För att stärka samarbetet med regionen har en workshops aktiverats som kommer genomföras den 20 oktober. Där kommer fokus vara på förbättrade arbetssätt i gemensamma team kring unga med psykisk ohälsa som är placeringsnära.

Sektorn har igångsatt ett utvecklingsarbete där hela kommunkoncernen involverats. Syftet är att kunna stärka insatserna på hemmaplan för ungdomar där det finns risker att utveckla en kriminell livsstil. Arbetet med att stärka skyddsfaktorerna lyckad skolgång/sysselsättning, meningsfull fritid och tryggare hemförhållanden behöver stärkas ytterligare.

Det bör först noteras att nämndens ram förändrats i och med hanteringen av tidigare underskott, vilket innebär 25 mnkr mindre än föregående år, samtidigt som ett omfattande omställningsarbete pågår. Se mer omfattande beskrivning av omställningsarbetet under ärendet ”Åtgärdsplan för ekonomi i balans” för att se prognosen i ett sammanhang utifrån verksamhetsperspektiv. Utan aktivt arbete skulle resultatet kunna sluta på ca -50 mnkr.

Sektorn kommer fortsätta ha en tät uppföljning av placeringar (bl a orsaker och kostnader) för att kunna rikta och rikta om resurser under innevarande och kommande år. Åtgärder som behöver vidtas kräver planering, men kortsiktiga åtgärder är att se över nuvarande placeringar som åligger respektive verksamhet, vilka hemtagningar som är möjliga.

Utvecklingen kring den allvarliga brottsligheten för unga personer är oroväckande på nationell nivå, och även på lokal nivå runt om i landet. i Gävle kommun följer den trenden med flera allvarliga händelser och fortsatt pågående rekrytering till den

organiserade brottsligheten.

Som en del i omställningsarbetet Socialtjänstlag kring barn och unga, har ett koncernövergripande arbete påbörjats under våren 2026. Syftet är att utveckla det samlade arbetet kring målgruppen barn och unga, där alla offentliga aktörer ska kunna bidra i att utveckla skyddsfaktorer - jobb, praktikplatser, fritidsaktiviteter. Målet är också att mobilisera samhällsaktörer brett för att stödja unga i riskzon. I ett längre perspektiv är en tydlig ambition att bygga ut en förebyggande och tillgänglig socialtjänst med kunskapsbaserade insatser, som möjliggör minskade placeringskostnader.

Årsprognos för nämnden uppgår till -40 mnkr.

Investeringsbudget för året uppgår till 1,4 mnkr efter beslut i Kommunfullmäktige i mars om ombudgetering från föregående år med 0,2 mnkr. Utfallet är 1,4 mnkr för ackumulerad period och avser bland annat ljudanläggning, arkiv och teknisk utrustning.

Beslutsunderlag

I bifogad bilaga 1 redovisas socialnämndens resultat och investeringar för september 2026.

Magnus Höijer
Sektorchef
Sektor Välfärd